

מס' הנוהל 19.9	נוהל: בטיחות בעבודת הפיקוח	
מס' קודם -		
עמוד 1 מתוך 3	תאריך תחולה 06/09/04	מהדורה 1

האחראי לביצוע הנוהל: מנהלים ועובדים בתחום הפיקוח

הבסיס החוקי לנוהל:

פקודת הבטיחות בעבודה נוסח חדש 1970
תקנת עבודות בניה התשמ"ח 1988
תקנת ציוד מגן אישי התשנ"ז 1997
תקנת מסירת מידע והדרכת עובדים התשנ"ט 1999
תקנת תוכנית בטיחות התשמ"ד 1984

מסמכים ישימים לביצוע הנוהל:

נוהל 19.2 – הדרכת בטיחות
נוהל 19.3 – איתור וסילוק מפגעים
נוהל 19.6 – שימוש בציוד מגן אישי
נוהל 19.11 – עבודה בחלל מוקף (בהכנה)

מסמכים הקשורים לנוהל:

נספח 1 - הוראות בטיחות לעבודה מול צמ"ה

מטרת הנוהל:

לידע את המנהלים ועובדי הפיקוח ברשות לסיכונים בביצוע עבודות פיקוח כדי לאפשר עבודה בבטיחות מרבית.

הגדרות:

הממונה על הבטיחות ברשות (להלן: ממונה הבטיחות) – מי שהוסמך על ידי מפקח עבודה ראשי ממשרד התמ"ת והוא בעל "אישור כשירות" תקף, ושנתמנה בידי מנהל הרשות לשמש כממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים ברשות.

קב"ט – אחראי מנהלית על כל ענייני הבטיחות ברשות

מנהל - עובד רשות אשר תחת אחריותו עובדים והוא נושא באחריות לבטיחותם וגהותם של עובדיו.

מנהל ישיר - אדם שמנהל קבוצת אנשים עובדי רשות או אחרים הפועלים בשדות הרשות לצורך משימה מוגדרת או תפקיד מוגדר לרבות מנהל חפירה או מנהל פרויקט שימור.

אתר - מקום בו מתנהלת פעילות של הרשות לרבות משרדים; מחסנים; מעבדות ופרויקטים מסוג חפירות ושימור.

מפגע – כל גורם המהווה סכנה בטיחותית או גהותית לעובד.

שיפוע טבעי – מצב של ערום חומר בתפזורת על גבי משטח אופקי יצור גבעה בצורת חרוט. הזווית של דופן החרוט ביחס לשטח האופקי היא השיפוע הטבעי של אותו חומר (משתנה מחומר לחומר).

ציוד מגן אישי - כובע מגן, מסכת פנים, משקפי מגן, אוזניות, אטמי אוזניים, כפפות, נעלי בטיחות, סינרים חליפות מגן לחומרים מסוכנים ולחום וכן ציוד נוסף אשר נושא תו תקן שיקבע על ידי ממונה הבטיחות כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה ציוד מגן אישי התשנ"ז – 1977.

צמ"ה - ציוד מכני הנדסי ממוכן ובעל מפעיל.

מפקח – עובד שתפקידו לפקח על עבודות פיתוח או לבצע חיתוכי בדיקה בכפוף להנחיות מנהלו הישיר.

כותב הנוהל: עמיחי ראובן, קב"ט רשות העתיקות

מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות

חתימת כותב הנוהל: _____

חתימת מאשר הנוהל: _____

תאריך אישור 06/09/04

מס' הנוהל 19.9	נוהל: בטיחות בעבודת הפיקוח	
מס' קודם -		
עמוד 2 מתוך 3	תאריך תחולה 06/09/04	מהדורה 1

כללי:

רשות העתיקות מחויבת בהדרכת כל עובד לסכנות הקיימות בעבודתו ברשות העתיקות ומניעת חשיפתו לסיכוני בטיחות הקיימים ולהעלות את רמת הבטיחות על ידי חינוך לבטיחות של העובדים מתוך הצגת התייחסות פעילה לנושאי הבטיחות בתחום הפיקוח.

1. עבודת פיקוח

- 1.1 יש להקפיד על ביגוד מלא, הכולל:
  - 1.1.1 חולצה ומכנסיים ארוכים.
  - 1.1.2 כובע.
  - 1.1.3 נעלי בטיחות.
- 1.2 במידת הצורך יש להשתמש בציוד עזר או מגן אישי:
  - 1.2.1 משרוקית או צופר אויר או מגפון או אמצעי התרעה קולי מתאים אחר.
  - 1.2.2 קסדת מגן, אוזניות.
  - 1.2.3 כפפות.
  - 1.2.4 קרם שיזוף וכו'.
  - 1.2.5 יש להקפיד על שתית מים בכמות מספקת במהלך העבודה בשטח.
- 1.3 ציוד עזרה ראשונה: חלה חובה על המפקח להצטייד בערכת עזרה ראשונה.
- 1.4 בעת עבודה בפיקוח בכבישים, יש לוודא כי הקבלן/מזמין העבודה עומד בדרישות הבטיחות של משטרת ישראל, בכל האמור בחסימת כבישים, הטיית תנועה וכו'. במידה ולא הציג הקבלן/מזמין העבודה אישור לעבודות מותנית עבודת הפיקוח באישור ארכיאולוג המרחב. במידת הצורך יש לפנות לקב"ט לקבלת הנחיות.
- 1.5 בפיקוח לילה יש להקפיד על הוראות הבטיחות ביתר תשומת לב, יש ללבוש בגדים בהירים ולהצטייד באפוד (ווסט) זוהר לזיהוי ופנס. לעמוד במקום מואר ככל שניתן ולשמור על ערנות וקשר עין רציף עם המפעיל.
- 1.6 בעבודות פיקוח יש להקפיד על כניסה ויציאה מתואמות עם מנהל העבודה באתר גם אם הוא לא עובד רשות.

2. עבודת פיקוח עם צמ"ה

- 2.1 לפני כניסה לאתר חפירת תשתית יש לזהות את האחראים לביצוע עבודות התשתית להזדהות ולהציג את מטרות הביקור ולקבל מהאחראי במקום (רצוי מנהל אתר הבניה) הנחיות לגבי מגבלות הבטיחות הנובעות ממהות האתר וסוג העבודות המתבצעות בו. במקרה של חשש לניגוד אינטרסים או של חשד להגביל את עבודות הפיקוח על ידי הצבת מגבלות בטיחות לא ענייניות יעשה המפקח שימוש בסמכויותיו להפסקת העבודה באתר עד להסדרת הוראות בטיחות מתאימות בין ממונה בבטיחות ברשות העתיקות והאחראים באתר המיועד לפיקוח, בשום מקרה לא תתבצע כניסת מפקח רשות העתיקות לאתר בו מתבצעות עבודות באופן חד צדדי.
- הערה: האחראיות לבטיחות חלה על פי החוק על "תופס הנכס" ו/או "מנהל אתר בניה", העדר שיתוף פעולה עם בעלי תפקידים אלו עשוי להוביל לתאונות ולתביעות משפטיות.
- 2.2 המפקח ידאג כי כניסתו והמשך עבודתו ירשמו בפנקס האתר.

כותב הנוהל: עמיחי ראובן, קב"ט רשות העתיקות
 חתימת כותב הנוהל: _____

מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות
 חתימת מאשר הנוהל: _____

תאריך אישור 06/09/04

רשות
העתיקות

מס' הנוהל 19.9	נוהל: בטיחות בעבודת הפיקוח	
מס' קודם -		
עמוד 3 מתוך 3	תאריך תחולה 06/09/04	מהדורה 1

- 2.3 לאחר התאום הראשוני יבצע המפקח באופן עצמאי בדיקת מפגעים העשויים להוות סיכון לבטיחותו ובריאותו כגון: בורות פתוחים, תעלות פתוחות, גרוטאות מסוכנות, סיכוני עבודות צולבות ו/או חופפות וכד'.
- במידה ואותר מפגע בטיחותי מהסוג שהוזכר או אחר שעלול לסכן את עבודת המפקח/פיקוח, חובה לידע את המנהל הישיר ואת מנהל האתר שיפעל לסילוק המפגע הבטיחותי באופן מיידי. חל איסור על עובד רשות העתיקות לעבוד במקום המסכן את חייו או בריאותו.
- 2.4 לפני תחילת העבודה עם צמ"ה יש לקרוא את נספח 1 לנוהל זה הוראות בטיחות לעבודה מול צמ"ה מהסוג מולו מתבצעת העבודה.
- 2.5 לפני תחילת העבודה עם צמ"ה, יש ליצור שפה משותפת וסימנים מוסכמים עם מפעיל הכלי, יש לדאוג בכל עת לקשר עין בין המפקח למפעיל, יש לדאוג שהמפעיל ידע בכל זמן היכן המפקח.
- 2.6 בזמן העבודה עם צמ"ה, על המפקח להתמקם באופן, שיאפשר תצפית נוחה ללא סיכון היפגעות מהצמ"ה מחד ומהתמוטטות קרקע מאידך, במידה ואין ברירה ויש צורך לעמוד קרוב לצמ"ה, יש לפעול על פי הכללים הבאים:
- 2.6.1 עמדת התצפית תמוקם בסמוך ובצידו של הכלי מחוץ לרדיוס פעילות הזרוע.
- 2.6.2 אם יש צורך בעמידה מול הצמ"ה (לא מומלץ), יש לעמוד במרחק בטחון מחוץ לטווח הזרוע כאשר היא פשוטה לכל אורכה.
- 2.6.3 יש לשמור מרחק בטיחות משפת התעלה, כנגד סכנת התמוטטות.
- 2.6.4 יש לדאוג שמפעיל הצמ"ה יערום את השפוכת במרחק בטוח משפת התעלה, ובאופן המתחשב בשיפוע הטבעי של החומר המוצא.
- 2.6.5 בכל מצב, מיקום עמדת הפיקוח יהיה מחוץ לטווח פעולתו של הצמ"ה.
- 2.7 במידה והתעורר צורך להיכנס לתוך החפירה, יש להקפיד על הכללים הבאים:
- 2.7.1 הכניסה לתוך החפירה תתואם אם בעלי התפקידים הנוגעים של האתר בו מתבצעות עבודות הפיקוח, באופן שתמנע עבודה על ידי גוף כל שהוא שיסכן את עבודת המפקח.
- 2.7.2 חל איסור חמור להיכנס לחפירה כאשר הצמ"ה עדיין עובד במקום. יש לדרוש מהמפעיל והאחראים לו להרחיק את הכלי מנקודת הירידה לחפירה.
- 2.7.3 הכניסה לחפירה מותנית בהכשרת שיפוע או מדרוג מתאים לירידה בטוחה לעומק.
- 2.7.4 הכניסה לחפירה בעומק העולה על 1.40 מ' מחייבת הכשרת מדרוג קרקע או יצירת שיפוע טבעי לחתך, למניעת התמוטטות קרקע לתוך החפירה.
- 2.7.5 חל איסור כניסה לתעלה במידה ויש בה צינורות חשמל ותשתיות אחרות תלויות שנתגלו תוך כדי עבודה.
- 2.7.6 בכל מקרה של סכנה לתנאי אוורור לא נאותים או חשש ליציבות הקרקע או של אזור סגור ו/או ללא אפשרות של מילוט עצמי בטווח של 7 מ' מנקודת הבדיקה המיועדת יש לפעול על פי נוהל עבודה במקום מוקף של רשות העתיקות.
- 2.8 חל איסור מוחלט לשבת על הצמ"ה (על הכנף, כף וכדו'). כמו כן, חל איסור חמור על ירידה לחפירה בתוך כף טרקטור.
- 2.9 במהלך העבודה, יש לדאוג לכיסוי חיתוכי הבדיקה שאינם תחת השגחה פעילה, במידה והתעלה פתוחה, חובה!!! לגדר ולשלט באזהרה מפני סכנת נפילות והתמוטטות.

כותב הנוהל: עמיחי ראובן, קב"ט רשות העתיקות   חתימת כותב הנוהל: _____
מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות   חתימת מאשר הנוהל: _____

תאריך אישור 06/09/04

עבודה מול צמ"ה מסוג מחפרון

מעגל שטחים מתיים ונקודות פיקוח מומלצות

